

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi	13/09/2025		
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
İLF214	Kelam Tarihi	Zorunlu	2	4	3
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2					
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe					
Dersin Amacı					
Kelam Tarihi dersi, kelam ilminin ortaya çıkışını, tanımını, doğuşuna etki eden nedenleri inceleyerek kavratmayı amaçlar. Ayrıca mezheplerin oluşumuna etki eden faktörleri ele alarak Ehli-Sünnet, Mu'tezile, Haricilik, Şiiilik, Mürchie gibi temel kelami ekollerin oluşumu ve başlıca görüşleri hakkında genel değerlendirmelerde bulunur.					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
Yok					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
Yok					
Dersin İçeriği					
Kelam ilminin, doğuşu, gelişimi ve geçirdiği evreleri şahıs, grup ve olaylar bağlamında bilimsel ve tarihsel açıdan ele alır.					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
Yok					
Staj Durumu					
Yok					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.				
2					
3					
4					
5					
6					
İlave Kaynak(lar)*					
1	Gölcük, Şerafettin. <i>Kelam Tarihi</i> , İstanbul: Hikmetevi Yayınları, 2021.				
2	Yıldırım, Ramazan. <i>Kelam Tarihi</i> . İstanbul: İşaret Yayınları, 2017.				
3	Yurdağür, Metin. <i>Kelam Tarihi: Ekoller, Şahıslar, Eserler</i> . İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı, 2022.				
4					
5					
6					
7					
8					
9					
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri					
Prof. Dr. Mehmet Kenan ŞAHİN					

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Ders Asistanı/Asistanları

Ar. Gör. Süheybe Rahme YILDIRIM GENÇ

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	İslam inanç ve düşüncesinin tarihsel olaylarla bağlantısını kavrar.
ÖÇ-2	Dini düşüncenin oluşumunda çevresel faktörlerin rolünü anlar.
ÖÇ-3	Din ile mezhep arasındaki ilişkiyi kavrayarak evrensel bir din telakkisi oluşturma imkanını bulur.
ÖÇ-4	İslam düşünce tarihindeki farklılıklar ile günümüz düşünce yapıları arasında muhakeme yapabilme kabiliyeti kazanır.
ÖÇ-5	Klasik ve çağdaş mezhep ve dini akımların din ve toplumdaki yerini fark eder.
ÖÇ-6	Kelam ilminin geçirdiği dönemleri ve önde gelen isimleri hakkında bilgi sahibi olur.

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	
1.	Kelam İlminin Doğuşu ve Doğuşuna Etki Eden Nedenler	Kelam ilminin doğuşuna dair temel bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
		Kelam ilminin doğuşu ve gelişimine dair bilgi sahibi olur.	x			
2.	Kelam İlminin Tanımı ve Gayesi	Kelam ilminin tanımı ve gayesi hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
3.	Kelam İlmine Verilen İsimler	Kelam ilminin terminolojisine ve bu ilim için kullanılan farklı ıstıhlara vakıf olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
4.	Kelam İlminin Diğer İlimlerle Mukayesesi	Kelam ilminin diğer ilimlerle ilişkisine ve teatisine vakıf olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
5.	Kelam İlminin Genel Muhtevası ve Kaynakları	Kelam ilminin geçirdiği dönemleri ve bu dönemlerin önde gelen isimlerinin bilir.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

6.	İlk Dönem İtikadi Tartışmalar	İlk dönem itikadi tartışmaları ve bu tartışmaların taraflarını kavrar.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
7.	Haricilik ve Temel Görüşleri	Hariciliğin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri, temsilcileri ve Harici mezhepler hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
8.	Ara Sınav Haftası Ara sınavda ilk 7 haftada işlenen konular ve kaynak olarak kullanılan kitap üzerinden hazırlanan sorularla öğrenci değerlendirmesi yapılır. Ara sınav değerlendirilmesi: %100 sınav, % 0 ödev.					
		100	-			
9.	Şiilik ve Temel Görüşleri	Şiiliğin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri, temsilcileri ve Şii mezhepler hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
10.	Cebriyye, Kaderiyye ve Temel Görüşleri	İki düşüncenin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri ve öncüleri hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
11.	Mürchie ve Temel Görüşleri Kureyş Suresi	İrca düşüncesinin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri ve öncüleri hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
12.	Müşebbihe, Mücessime ve Temel Görüşleri	İki düşüncenin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri ve öncüleri hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
13.	Mu'tezile ve Genel Düşünce Yapısı	İtizal düşüncesinin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri ve öncüleri hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
14.	Ehl-i Sünnet (Eş'arilik ve Mâturidilik) ve Genel Düşünce Yapısı	Sünni düşüncenin doğuşu, gelişimi, temel görüşleri ve öncüleri hakkında bilgi sahibi olur.	x			Kelam Tarihi. Ed. İbrahim Aslan-Osman Demir. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2023.
15.	FİNAL (YARIYIL SONU) SINAVI					

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası

Final sınavında son 7 haftada işlenen konular ve kaynak olarak kullanılan kitap üzerinden hazırlanan sorularla öğrenci değerlendirilmesi yapılır. Gerekli görüldüğü takdirde ara sınav konuları da final sınavına dahil edilebilir.

. Yarıyıl sonu sınavı: %100 sınav, %0 ödev.

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler

ÖĞRENCİ SORUMLULUKLARI:

1. Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması.
2. Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ilgili haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması.
3. Haftalık ders takibinin yapılması ve eksik kaldığını düşündüğü kısımlar hakkında öğretim üyesini bilgilendirmesi.
4. Derse devama ilişkin sınırın aşılması.
5. Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.

Ödevler

Konusu:

Açıklama:

Son Teslim Tarihi:

Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

Ders Değerlendirme

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Adet	Değer
Ara Sınav	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	Adet	Değer
Final Sınavı	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		%60
Toplam		%100

Ders İş Yüğü

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	5	5
Final Sınavı	1	5	5
Derse Katılım	14	2	28
Bireysel Çalışma	14	1	14
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	1	4	4
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	1	4	4
Toplam İş Yüğü (Saat)			60
AKTS (Toplam İş Yüğü/30)			60/30=2

Ders İzence Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Program Çıktıları (PÇ) ile Kelam Tarihi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Program Çıktıları	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÇ 1. Kelam'ın oluşum ve gelişim aşamaları hakkında bilgi sahibi olur.	3	3	3	4	1	3	1
PÇ 2. Kelam kaynakları ile ilgili genel malumata sahip olur.	1	2	1	2	2	3	1
PÇ 3. Kelam ilminde kullanann terminolojiyi kavrar.	1	3	2	1	2	1	4
PÇ 4. Kelam ilminin diğer ilimlerle ilişkisini kavrar.	4	4	4	3	1	2	3
PÇ 5. Kelam ilmini ge.irdiği dönemleri bilir ve önde gelen isimlerini tanır.	4	1	2	3	3	1	2
PÇ 6. Klasik ve çağdaş mezhep ve dini akımların din ve toplumdaki yerini fark eder.	2	4	3	1	2	3	4
PÇ 7. İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.							
PÇ 8. İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9. Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.							
PÇ 10. Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ 11. Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.							
PÇ 12. Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13. Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.							
PÇ 14. Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.							
PÇ 15. Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.							
PÇ 16. Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.							
PÇ 17. Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşerî münasebetlerinde ve iletişiminde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri olumlu düzeyde yürütebilir.							
PÇ 18. Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara							

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.							
PÇ 19. Dinî konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.							
PÇ 20. İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.							

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Kelam Tarihi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÖÖ 1 Kelam tarihinin serüvenine ve kaynaklarına vakıf olma	3	3	3	4	1	3	1
PÖÖ 2 Temel Kelam mezheplerine ve görüşlerine vakıf olma	1	2	1	2	2	3	1
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	1	3	2	1	2	1	4
PÖÖ 4 Kelam tarihi hakkında görüş, düşünce ve isimlere vakıf olma	4	4	4	3	1	2	3
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dinî düşünce ve kavrayışa sahip olma	4	1	2	3	3	1	2
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dinî yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	2	4	3	1	2	3	4
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	3	3	3	4	1	3	1
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	2	2	4	3	2	1	3
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma	3	3	3	4	1	3	1
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	1	2	1	2	2	3	1
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma	2	3	2	1	2	1	4
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	4	2	4	3	1	2	3
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma	4	1	2	3	3	1	2
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	2	4	3	1	2	3	4

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.